

1. poglavlje

„Deca! Prekini paljbu!”
Bilo je suviše kasno. Puška je opalila i trzajući udarila lovca u rame. Bio je to pucanj s velike daljine, sa sto pedeset metara, a možda i više. On je jedva mogao da vidi vepra gotovo utonulog u senke i sunčevu svetlost koja je poigravala po lišću udaljenog čestara. Pogledi svih ostalih bili su okrenuti ka nebu, uprti u grofovog sokola, ali lovac je uočio pokret. Vepar se nalazio tamo, namamljen žirom: kapitalac, opaki đavo. Redak u ovoj šumi i lovac je istog trena odlučio da puca.

Drugi čovek bi krenuo napred s namerom da izbegne da promaši ili, što bi bilo gore od toga, da ga samo rani. Velika razdaljina je ono što čini razliku između dobrog i savršenog hica, hica daleko uzbudljivijeg zbog svoje neizvesnosti, hica koji je obezbeđivao višemesečno pravo na hvalisanje po kafanama. Znao je da bi mogao da uspe u tome jer je poznavao svoje oružje. Bila je to nova, vojnička puška repetirka. Dugačka cev joj je garantovala dosad neviđenu preciznost. Nišanio je savršeno jer je vežbao na hiljade puta.

Podigao je oružje i pronašao metu. Grofov uzvik ga je trgnuo, ali samo za trenutak. Pažljivo je nanišanio i opalio. Čak i tada, čak pre nego što je tane napustilo cev, znao je da je uspeo. Nije morao da vidi ili da čuje dejstvo, on je naprosto *znao*. Trenutak kasnije ta njegova sigurnost je bila potvrđena kad je čuo udarac i izbezumljen bolni ropac. Usledio je nagli pokret i životinja je nestala u žbunju.

Lovac je uzviknuo od uzbuđenja. Do đavola s grofom! Bogami, ustrelio ga je! Vepra! Imaće svoj trofej i to neće biti tamo neki beznačajni tetreb. Ne

okrećući se da pogleda druge, pogotovo ne želeći da se suoči s grofovim licem, lovac je potrčao napred preko proplanka.

Grof Anri de Vris je ugostio grupu iz Geografskog društva i doveo ih tamo da prisustvuju drevnom lovu sa sokolom. Grofova porodica je generacijama držala sokole. Lovili su na zemlji koja se graničila s njihovim posedom.

Anri je primetio vepra čak i pre samog lovca. Reagovao je s nevericom kad je ugledao čoveka kako podiže pušku. Zar budala nije bila svesna da se deca igraju u blizini? Kad je čuo svinju kako je zaskvičala i videvši je u pokretu, njegovaj najgori strahovi su se obistinili.

Smrtno ranjena životinja je bila van kontrole, u bekstvu.

On je bez reči pojurio ka svom konju napuštajući lovačku družinu i svog sokola u vazduhu. Divlji vepar je uvek predstavljao opasnost, a ranjen bio je nepredvidljiv i smrtonosan. Niko nije bio bezbedan, čak ni naoružan čovek na konju. Barem dotle dok je vepar bio živ i povređen.

Vinuo se na svog konja, koji je dobro poznao jahača i koji je osetio opasnost, pa je pojurio napred čak i pre nego što se grof smestio u sedlu. Požurili su pravo ka mestu gde se vepar izgubio, u pravcu udaljenog proplanka. Jahač i konj su galopirali šumom ispod krošnji zlatnih hrastova i brestova Bulonjske šume, koja je nekad bila lovište kraljeva iz dinastije Valoa.

Anrijeva žena Serena sedela je u senci velikog drveta. Uopšte nije obraćala pažnju na okolinu. Ona je obično išla u lov sa Anrijem. Bila je Tuareškinja, žena pustinje, koja je krišom počela da uči da čita na francuskom, maternjem jeziku svog muža. To mu još nije rekla. Ona je na svoju ruku pronašla privatnog učitelja, inače učitelja u jednom liceju u Parizu, s kojim je provodila duge tajne časove posle kojih bi još dugo vežbala samostalno. Postepeno se u njoj razbudila jedna novootkrivena ljubav. Svaka priča je uvećavala njenu opčinjenost. Teme nisu bile važne. Anrijeva biblioteka je bila puna naučnih časopisa. Reči i značenja u većini njih su joj izmicala, ali bilo je takođe romana, članaka i ogleada. Te reči su bile muzika i pružale joj skoro mističko uživanje dok su joj se pred očima otvarali novi svetovi.

Bila je nadahnuta jer je Anri uskoro trebalo da slavi rođendan. Njih dvoje će ostaviti Musu kod kuće i zajedno odjahati u šumu do jednog vodopada

na rubu njihovog poseda. Ona će poneti izletnički ručak, odabrati prijatno sunčano mesto, prostrti ćebe na zemlju – ma ne, mnogo ćejadi ako bi bilo hladno – i sipaće mu čašu vina. On će ležati u njenom krilu, a ona će mu čitati pamteći iznenađenje i ushićenje koje će, bila je ubeđena u to, zaiskriti u njegovim očima. Kasnije će voditi ljubav. Bilo joj je veliko zadovoljstvo da u mislima razrađuje taj dan do najsitnijih detalja. Udvostručila je vreme za učenje da bi bila spremna. Tog dana je bila opčinjena čitajući Viktora Igoa.

Grofov nagli dolazak prenuo ju je iz njenog sanjarenja.

„Dečaci”, uzviknuo je dok joj se primicao. „Gde su dečaci?”

Ona nije imala pojma šta se desilo, ali u njegovom glasu se nesumnjivo osećala užurbanost. Pogledala je oko sebe sva očajna. Kad ih je poslednji put videla, igrali su se u blizini... ali kad? Pre četvrt sata? Ili više? Nije mogla da bude potpuno sigurna. Bio je miran jesenji dan. Bili su upravo tamo, kod srušenog drveta i nije bilo nekog naročitog razloga za brigu o njihovoj sigurnosti. Oni su se sve vreme igrali u šumi, a u trenutku strašne panike i osećaja krivice, ona je shvatila da nema pojma kad ih je videla poslednji put, niti je mogla da zna gde su otišli.

Veliki divlji vepar sumanuto je jurio kroz gustiš od hrastovog žbunja. Tane mu je polomilo rebro i probilo pluća. Nekako je promašilo vitalne arterije, ali je u pluća nadirala krv. Životinja je disala s naporom i to naprezanje pri bekstvu moglo je da doprinese njenom brzom kraju. No, kraj se nije nazirao – još zadugo nije mogao da se nasluti. Vepu je ostalo još snage da trči teturajući i što dalje od svog progonitelja.

Posle nekog vremena se zaustavio, duboko dišući, sa srcem koje je ubrzano dobovalo. Bila je to krupna i strašna životinja. Čak i u agoniji, njena čula su bila na krajnjem oprezu. Osluškivala je, njuškala i osmatrala, u stavu punom pretnje. Uši su joj se priljubile uz glavu, a njuška joj je bila spuštena i skoro dodirivala zemlju. Zahvaljujući dugogodišnjoj navici i refleksu, trljala je gornje kljove o donje da bi ih naoštrila. Niko nije mogao da predvidi šta bi vepar u takvom stanju mogao da uradi. Mogao je da sačeka progonitelja i primoraga na smrtonosni dvoboj. Mogao je da pobegne da nije bilo pasa i konja. Ili, teško ranjen i potpuno obeznanjen od bola, mogao je da postupi nepredvidivo – da nasrne na drugog vepa ili bilo šta što bi mu se našlo na putu.

Progonjeni je oslušnuo i čuo lovca. Čovek je jurio kroz šumu, teškim korakom po podlozi od lišća koje je pokrivalo šumsko tlo u jesen. Pratio je krvav

trag krajnje uzbuđen, s puškom na gotovs. U toj trci na život i smrt probio se kroz nisku živu ogradu. Čizmom je zakačio granu jednog žbuna i spotakao se. Samo krajnjim naporom uspeo je da se održi na nogama, ali upravo u tom kritičnom trenutku između pada i ponovnog uspostavljanja ravnoteže ugledao je vepra. Video je da je blizu, vrlo blizu. I upravo u tom trenutku shvatio je da je izgubljen jer mu se puška nalazila na zemlji, van dohvata ruku, na mestu gde ju je bacio kad se potrudio da ostane na nogama.

Vepar mu je pojurio u susret. Lovac je podigao pušku i opalio ne nišaneći. Bilo je to delić sekunde prerano. Metak je pogodio vepra u plećku, ali životinja je nastavila da se primiče. Jednim moćnim zamahom rasporio je čoveka od pupka do grla. Bio je mrtav pre nego što je pao na tlo.

Ostavši bez daha, vepar je zastao da se malo povрати. Nova rana je pulsirala i krvarila. Životinja je teško disala i tresla glavom gore-dole kao da je time pokušavala da se oslobodi vreline koja ju je pržila iznutra. Posle nekog vremena ponovo je počela da trči – da se udaljava, nije važno gde. Stala je na gvozdenu cev puške koja se savila pod njenom težinom. Bez obzira na rane, vepar je nastavio da trči. Povremeno bi zastajkivao, ali je u njemu još bilo snage.

Ponovo se zaustavio na jednom proplanku. Čuo je nešto novo, nešto uznemirujuće. Besno je zurio svojim užarenim očima prema mestu odakle je pristigao zvuk. Loše je video, a ni sluh ni njuh mu nisu bili ništa bolji, ali je ipak kroz izmaglicu, bol i agoniju umiranja razaznao obrise dva dečaka koji su se igrali ispod jednog drveta. Životinja je sagnula glavu i jurnula u napad.

Na veliku radost svog rođaka Pola, Musa je zapisavao jedan mravinjak. Gomila crvenih mrava jurcala je unaokolo da izbegne mlaz, nestajući u rupama ili pod lišćem, bežeći najbrže što su mogli. Pol mu se smesta pridružio tako da su raspršili celu jednu armiju i ushićeno posmatrali kako se red i smisao tog poretka pretvaraju u blatnjavi kaos. Neki, primetio je Pol, nisu bili dovoljno brzi.

„Glupan”, uzviknuo je i pokušao da udavi mrava. „Trebalo bi da nauči da pliva!”

Musa se glasno nasmejao. „Trebalo bi da nabavi kišobran!”

„Ili čamac!” Kikotali su se, ciljali i pišali sve dok nisu presušili.

Dečaci su imali šest godina i odšunjali su se od Musine majke. Dobro su poznavali ove šume i stigli su do svog kraljevstva. Niko od odraslih nije znao za njega izuzev Gaskona, grofovog sluga. U krošnji ogromnog hrasta nalazila

se njihova dobro sakrivena kućica na drvetu. To u stvari nije bila kućica na drvetu, već prelepi zamak sa osmatračnicama, prozorima i bedemima s kojih su mogli krišom da posmatraju kočije koje su prolazile putem s druge strane jezera. Ponekad je mogao da se vidi i sam car, moćni Napoleon III, koji bi se primakao tako blizu da su mogli da uoče njegove lepe navoštene brkove. Bio bi u okruženju brojne pratnje sastavljene od gardista u plavim mundirima i s kacigama ukrašenim perjem, sa čvrstim jahaćim čizmama do kolena, a svi su bili u lepim kočijama ili jahali veličanstvene konje. Ponekad bi ugledali caricu Evgeniju sa svojom poslugom, lordovima i dvorskim damama, jednu elegantnu povorku od kićanki, perja, baršuna i čipke.

To je bilo sve tako uzvišeno. Odavde, iz svoje zemlje, dečaci su gledali odozgo na careve i vladali poznatim svetom.

Gaskon im je izgradio taj zamak od odbačenih dasaka koje je sakupio na imanju. Dečaci su ukrasili unutrašnjost baršunastim draperijama koje su skinuli sa zidova spavaće sobe Polove majke Elizabete. Ona nikad nije saznala šta se s njima dogodilo, a Gaskon je ćutao između ostalog i zato što su dečaci i vererice s vremenom učinili da one više nisu bile za kućnu upotrebu. Pol i Musa su poboljšali uslove života donevši jednu stolicu, pa dve, a na kraju jedan sto i mesinganu svetiljku iz grofove biblioteke. Međutim, Gaskon nije dozvoljavao da je pale. S velikom mukom su dovukli na drvo i jedan kovčeg s grofovima knjigama, ali je Gaskon tada povukao crtu. On je znao granice grofovog strpljenja.

Nije bilo merdevina koje bi vodile u zamak, već samo skriveni rukohvati i udubljenja za noge za koje ste morali da *znate*. Musa i Pol su znali za njih, kao i Gaskon, što se podrazumevalo. Zajedno, oni su činili celokupno članstvo *Kluba Velike armije*. Održavali su tajne sastanke, imali lozinke i imali dobro naoružanu tvrđavu. Gaskon je proveo petnaest godina boreći se u Prvom kopljaničkom puku u Alžiru. Poznao je sva oružja i kako se koriste. Starao se o snabdevanju arsenala tog zamka, jednoj lepoj zbirci drvenih mačeva, štitova presvučenih korom drveta i bodeža od hrastovine. Pokazao im je kako da omotaju ručke mačeva jakim užetom da bi ih bolje držali i kako da postavljaju koru tako da s druge strane nisu mogli da se osete ni najснаžniji udarci mačem. Imali su korice za svoje bodeže i kacige napravljene od kanti za mleko.

Ispredao im je priče dok su gradili zamak, priče iz davnine o vitezovima i aždajama, o dalekim mestima, o velikim bitkama koje su vodili kraljevi, pape i carevi. Oni su sedeli u tišini razrogačenih očiju dok im je pričao o Sahari,

dervišima, đavolima i duhovima. Glasno su se smejali kad bi izvodio svoje magične trikove. Mogao je da učini da im se sjajni novčići pojavljuju iza ušiju, a skakavci iz pupka.

Gaskon ih je naučio kako da se penju i da plivaju. Proveo je s njima silne sate kopajući jarak oko zamka. Dečaci su mu pomagali. Tokom leta taj jarak je postao složeniji opisujući veliki krug oko drveta, s mostovima od granja na kojima je čovek pri prelasku morao da izgovori lozinku. A na dnu jarka bilo je pažljivo poređano kamenje koje se – ako ste ih gledali na pravi način – pretvaralo u krokodile i proždimalo uljeze, poreznike i vitezove zlih kraljevstava. Ponekad bi jarak prekrili granjem, lišćem i zemljom i on bi se pretvorio u lavirint tog zamka, u jedan niz tunela s tajnim otvorima za bekstvo i prolazima koji bi vodili tamo ili ovamo. Gledano spolja, ništa nije moglo da se primeti. Upravo prošle nedelje Gaskon ih je snabdeo nečim izuzetno dragocenim – konopcem vezanim za jednu granu drveta. Na kraju konopca je bio vezan čvor koji im je omogućavao da se zanišu preko jezera i izviđaju da li pristižu gusari. Gaskon im je rekao da će jednog dana i to vrlo skoro moći da se zanišu, da puste konopac i bućnu pravo u vodu.

Sve to nije bilo tako slučajno kao što je izgledalo. U pozadini tih igara i privida, iza tamnica i prestupnika krila se metodičnost – plan. Grof je pažljivo odabrao ciljeve za tu fazu odgoja dečaka zajedno s Gaskonom, kome ne samo da je prijalo što da može da udovolji gospodaru nego je i sam neizmerno uživao u igri dečaka koje je voleo. On je vešto isprepleo zakon šume s magijom i tokom stotinu opasnih zadataka u potrazi za čudovištima i lopovima razvijao je okretnost i osećaj odgovornosti kod dečaka. Možda je Gaskon uživao najviše u tome jer je to razbudilo uspomene na njegovo dečaštvo u jugozapadnoj Francuskoj, gde mu se nije posrećilo da ima takvog oca kao što je grof ili takav posed.

Sve u svemu, pripadnici *Kluba Velike armije* bili su jednodušni u tome da je svet savršen, a njihovo kraljevstvo još bolje.

Musa i Pol su podavili mrave. Okrenuli su se da bi prešli jarak i zatim se popeli na zid zamka.

Pol je bio prvi koji je čuo potmulu udaljenu buku nalik grmljavini. Okrenuo se i ugledao ga, čekinje, papke i kljove, groktanje i topot nogu po lišću. Ustremio se pravo na Musu. Pol je pomislio da je to aždaja. U svojoj mašti

ga je ugledao kako leti sa očima iz kojih je izbijala vatra, spreman da ubije. Zavrištao je izbezumljeno. To je *bila* aždaja.

Musa se nalazio između Pola i vepra. Video je Pola kako nešto pokazuje sa užasom u očima. Zatim je i sam pogledao i skamenio se.

Odrasli muškarci su mogli godinama da vežbaju da love divljeg vepra, da savladavaju lekcije po visokoj ceni. Mogli su da pripremaju oružja, da se okruže drugovima i konjima i da smisle sve vidove odbrane kojih su mogli da se prisete protiv te životinje. A kad bi taj trenutak konačno došao, kad bi sva ta priprema i vežbanje bili stavljeni na probu, čak je i najbolji čovek mogao da oseti kako mu se utroba steže dok bi se vepar približavao da se obračuna. Mnogi su stradali u tom trenutku kad su se strah i uvežbanost našli zajedno na testu sposobnosti da se nešto preduzme.

Bilo je preterano očekivati od dva dečaka da učine bilo šta sem da stoje i zure užasnuti u životinju koja se ustremila na njih, da čekaju ono što će uslediti. Oni nikad nisu zamislili jedno takvo stvorenje sem u najuzbudljivijim pričama koje je ispredao Gaskon, ali čak im ni on nikad nije opisao tako strašnu pojavu.

Tako da je to što je uradio Pol bilo urađeno sa izuzetnom prisebnošću duha.

Beži! Viknuo je.

Ali Musa je stajao, skamenjen.

Beži! Pol je ponovo uzviknuo, ali uzalud. U trenutku kad se zver ustremila na njegovog rođaka, Pol je skočio napred i gurnuo Musu najjače što je mogao ne bi li ga bacio u jarak u koji je i sam skočio.

To je Musi spasalo život. Vepar bi ga udario direktno i proburazio mu stomak, a ovako ga je samo zakačio po boku. Ali i u tome je bilo dovoljno snage, pa je Musa odbačen u vazduh preleteo jarak. Stropoštao se na tlo u besvesnom stanju, obliven krvlju.

Vepar se u svom jurišu naglo zaustavio na rubu jarka u kome je ležao Pol. Dečak je pogledao naviše i opazio strašnu njušku sa zubima i kljovama. Izbezumio se. Mogao je samo da se sklupča i bespomoćno zaplače.

Veprove rane su bivale sve gore, ali je opasna životinja još imala dovoljno snage. Nije mogla da izdahne, barem ne u tom trenutku. Pošto zbog jarka nije mogao da napadne, vepar je skupljenih očiju i besno zverajući raspomaljeno trčao gore-dole oko jarka, tražeći način da uđe u njega i dohvati Pola ili Musu na drugoj strani.

Podalje od drveta svinja je uočila čvrsto tle, stazu koja je vodila pravo do dečaka.

Spustila je glavu i potrčala.

Upravo u tom trenutku s druge strane jezera, monsenjer Mira, biskup Bulonj-Bilankura, vraćao se u svoju palatu posle prijema kod carice Evgenije. Bio je izuzetno raspoložen. Prijem je protekao izvrsno. Od svih problematičnih duša u palati Tijeri njena je bila najpodatnija, najkatoličkija i najbogobojažljivija, najpodložnija za njegova ubeđivanja. U tom trenutku je njegov uticaj na nju dosegao jedan nov i uzvišen nivo. Poverila mu je jedan međunarodni fond osnovan za rekonstrukciju crkve Sv. groba. On je jedva uspeo da prikrije svoju radost. To je učinila pred brojnim posmatračima čiji će utisci podići njegov ugled u svakom pariškom salonu. Njeno poverenje u njega olakšaće mu uticaj i pridobijanje naklonosti kad je već postao nepriko-snoveni opunomoćenik za tu stvar. Napustio je palatu Tijeri s daleko većim ugledom nego kad je ulazio u nju.

Bio je divan dan, obasjan suncem, ispunjen svežim vazduhom i blagosloven jesenjim bojama. Da bi to proslavio, on je rekao svom kočijašu da pođe novim putem kroz Bulonjsku šumu, park-šumu o kome je car tako brinuo i lično proveo silne sate u njegovom planiranju i realizaciji najsitnijih detalja. Iako će proteći još nekoliko godina do završetka parka, Pariz ga je već zavoleo, a niko više od biskupa s čijom biskupijom se graničio.

Njegove kočije su bile veličanstvene. U celoj Francuskoj samo je nekoliko moglo da se meri s njima i služile su mu za prevoz samo za lepog vremena. Za ružno vreme imao je druge, iste takve samo s krovom, a u spremištu za kočije bilo ih je još šest. Kočije su se kotrljale na pozlaćenim točkovima s paocima izvajanim u obliku anđeoskih krila. Vukla su ih četiri konja čija je orma bila ukrašena nojevim perjem, a na leđima su imali prebačene svilene pokrivače. Te kočije su bile napravljene od mesinga i mahagonija sa intarzijom od sedefa. Na zadnjoj strani kočije nalazio se zlatni biskupov grb. Sa strane, iznad svakog točka i dobro zaštićene sa osam slojeva laka nalazile su se minijature koje su oslikavale različite prizore: Poslednju večeru, besedu na Gori, demone koji muče sv. Antoana i sv. Petra kako prima ključeve nebeskog carstva. Četrnaest najboljih umetnika i zanatlija iz te oblasti slikalo ih je više od godinu dana, što je biskupiju koštalo sto hiljada franaka. Samo se u retkim slučajevima štedelo na izdacima za biskupa Bulonj-Bilankura, bilo da su to bile kočije,

odeća, njegove prostorije ili zadovoljstva kojima je tako obilato obasipao sebe i svoje najzaslužnije goste.

Te kočije su bile samo blagi odraz prelatovih apetita, koji su bili ogromni kao i on sam. On je bio krupan i nosio je dugačku ljubičastu odeždu koja nimalo nije prikrivala njegove dimenzije. Oko vrata mu je visio zlatan biskupski krst. Njegovi debeli prsti bili su ukrašeni prekrasnim prstenjem od opala, dijamanta i rubina.

Tog dana biskup se vozio sam zavaljen pozadi u raskošnim tamnocrvenim, baršunastim jastucima, specijalno izrađenim za njegove potrebe. Užinao je pečeno pile iz pletene korpe i dolivao sebi vino iz flaše u jednoj naročito napravljenoj kutiji. Glasno je oblizivao prste i nije se osvrtao na prolaznike koji su tražili njegov pogled ili mali znak njegovog uvažavanja u prolazu.

Biskupov kočijaš je naglo zaustavio kočije. Opazio je vepra, a zatim dečake, strašan prizor koji se odvijao s druge strane vode. U početku nije mogao da poveruje, misleći da mu se priviđa. Ali to se ipak dešavalo.

„Šta je to?” Biskup je bio razdražen. Vino mu se prosulo po ogrtaču.

„To je... to je vepar, Vaša milosti. Divlji vepar!” Kočijaš se uzrujao. Pokazao je rukom. Biskup je pogledao ravnodušno i ugledao životinju na udaljenosti od pedesetak metara.

„Tako je”, rekao je. „Vepar, zaista. A sad nastavi.”

Kočijaš je izvukao pušku iz njenog ležišta na podu kočije. Uvek je bio naoružan jer se nikad nije moglo računati da je biskupova sigurnost bogomdana. Ta biskupija je obuhvatala četrdeset dve parohije i pedeset sedam nižih upravnih jedinica parohijskih sveštenika u divljim brdovitim krajevima gde odmetnici nisu ispoljavali nimalo poštovanja prema visokim službenicima ili važnim ličnostima.

„Šta to radiš?” Biskup je opazio čoveka kako vadi oružje. „Rekao sam ti da nastaviš dalje.”

„Ali Vaša milosti! Deca!” Kočijaš je ostavio uzde i brzo stupio u akciju. Imao je tek toliko vremena da opali jednom, možda dvaput. Morao je da pokuša.

Biskup je pogledao na drugu stranu jezera i ugledao Pola i Musu. Smesta ih je prepoznao jer je Musa bio drugačije odeven od ostale dece. Musa se po svemu razlikovao od druge dece. Sve u vezi s njegovom porodicom bilo je drugačije nego u ostalim porodicama. Sve u vezi s De Vrisovima izazivalo je biskupov bes. Naročito majka, ta bezbožna žena od koje bi mu krv proključala: đavolica koja se klanjala lažnim bogovima, koja nije htela da se

preobrati i čije venčanje nije moglo da se osvešta sve dok se držala svojih paganskih običaja. Ona je bila jedna kučka koja mu se podsmevala. Da, kučka koja mu se podsmevala usred njegove biskupije, ismevala ga pred sveštenicima i kapelanima, pa čak i pred potkapelanima, rugala mu se pred bogom s tim stranačkim očima i posprdnim osmehom, podsmevala mu se time što je odbijala da popusti, da se pokaje, da odbaci svoje grešne običaje i prihvati Gospoda Isusa Hrista. Podsmevala mu se svojom ravnodušnošću i svojim dobrim raspoloženjem. Ruke bi mu se tresle, a lice pocrvenelo svaki put kad bi je ugledao ili bilo kog od njih.

Da, pomislio je biskup. Dobro poznajem tog dečaka.

Kočijaš je oslonio pušku na rame i nanišanio.

„Spusti pušku.”

„Ali Vaša milosti?” Bio je ubeđen da nije dobro čuo. Uspravio se na svom sedištu i zažmirio uzimajući veptra na nišan. Biće težak hitac, ali ne i nemoguć.

„Rekao sam da spustiš pušku. Nemoj da pucaš. Uplašićeš konje.”

Kočijaš, koga je sve više obuzimala panika, pomislio je da sanja. Vepar samo što nije stigao do njih.

„*Konji?*” Zanemio je. „Vaša milosti, ubiće ih! Nema više vremena!”

„Božja volja”, rekao je biskup.

„Ali oni su deca!” Molio je kočijaš. Puška mu je bila naslonjena o rame i još je mogao da opali, ali kažiprst je olabavio jer mu je bio poznat biskupov ton. Rasprava je bila završena.

„Da, oni su deca. Gospod naročito pazi na svoju decu.” Biskup je ravnodušno posmatrao ono što se dešavalo s druge strane jezera. Glas mu je prešao u mrmljanje. „Ali ne greši. Pred tobom je samo jedno božje dete. Samo jedno. Bog će njega sačuvati. Drugo je kopile, mešanac, sin greha i sada dolazi đavo po njega.”

Tamo u daljini vepar je udario Musu, koji je poleteo u vazduh kao sadržaj biskupovih jastuka. Nije bilo zvuka, samo slika. Kočijaš je zastenjao i prekrstio se. Spustio je pušku.

Biskup je posegnuo u korpu za drugim parčetom pileta.

Bio je to znak. Đavo je došao. Veliki, s rogovima i papcima.

Grof je bio na drugom kraju jezera. Jurio je duž obale i dozivao decu kad je čuo vrisak. Smesta se okrenuo i pojurio napred. Dok je izvlačio pištolj

bio je besan na sebe što nije poneo pušku. To je bila njegova zemlja i dobro ju je poznao. Godinama niko nije opazio nekog vepra tako blizu Pariza, ali je on proklinjao sebe zbog nespremnosti i neopreznosti. Iako blizu Pariza, to je još bila šuma puna iznenađenja koja su mogla da ubiju neopreznog. Celog života je učio da ne spušta gard i da sahranjuje ljude koje je morao. A sada je Musa bio taj koji bi mogao da plati zbog njegove gluposti.

Mon Dieu, samo ne moj sin!

Ispred sebe kroz drveće ugledao je proplanak, vepra i veliki hrast, ali ne i dečake. Vepar je počeo da trči oko drveta. Kad se Anri primakao, primetio je nepomično Musino telo na zemlji. Grlo mu se steglo od užasa dok je brzo i iz sve snage hitao napred, a zatim je ispustio snažan grleni urlik da privuče pažnju vepra koji se ponovo ustremio na Musu.

Nije bilo vremena da nanišani pištoljem, nije bilo vremena za pucanj, uopšte nije bilo vremena. Vinuo se na konju preko jarka. Svinja se okrenula od Muse i podigla glavu da dočeka konja. Usledio je strašan sudar u kome su se ispreplele noge, kljove, buka, ruke i prašina; sve troje – konj, jahač i vepar.

Za trenutak je zavládala tišina. Borci su ležali ošamućeni. Konj je zadobio direktan udarac kljovom i ležao je izdišući. Vepar je bio izvaljen na leđima usled sudara. Ležao je omamljen i teško disao. Grof je jedva izbegao da bude smravljen pod konjem. Desna noga mu se slomila i ostao je bez vazduha. Samo čistom snagom volje uspeo je da zadrži pištolj u čvrsto stegnutoj šaci. Sada, kad se prašina slegla, samo snaga volje ga je održala u nadmetanju s veprom, u nastojanju da se pribere i stekne prednost. Pokušao je da ustane, ali nogu mu je prignječio konj. Teško je disao od bola i jedva zauzeo nekakav sedeći položaj. Kroz izmaglicu i još pod dejstvom šoka, on je tražio svoju metu sakrivenu od pogleda telom konja. Mogao je da čuje vepra kako se miče i napreže i vidi Musino beživotno telo na udaljenosti od tri metra. Ponovo je očajnički pokušao da se oslobodi. Ali nadvládao ga je talas vrtoglavice i mučnine. Ruka mu je klonula. Sklopio je oči i onesvešćen pao na zemlju.

Vepar je ustao i protresao se. Više nije bio lovina, već lovac. U njemu nije bilo zla, već samo nagon za održanjem, htenje da se uništi ono što se mora uništiti da bi se opstalo. Čuo je buku i okrenuo se licem prema novoj pretnji.

Serena je opalila s daljine s koje nije moglo da se promaši.

Ona je takođe čula vrisak i dok je jahala preko otvorenog polja, posmatrala je strašnu scenu. Ona nikad nije videla takvu žestinu, takvu odlučnost, a

sada se našla iznad te životinje koja nije htela da umre. Nanišanih joj u glavu i opalila. Vepru su noge poklekale i spustio se na kolena. Odmarao se. Usledio je trenutak tišine kad nije bilo jasno da li će se srušiti ili pokušati ponovo. A zatim je još jednom ustao papcima kopajući po prašini, dok mu je dah strugao i pištao kao oluja u mehu, a glava se njihala tamo-amo. Kljovama je udarao u prazno, kroz vazduh. Još nije bio spreman da odustane.

Serena je opalila ponovo i još jednom. Ruka joj je bila mirna. Ona se nije plašila.

Životinja ju je pogledala skoro podrugljivo, kao da kaže: *Ne možeš da me pobediš, neću ti dozvoliti da me pobediš.*

Potom je to ogromno stvorenje konačno posustalo. Sklopilo je oči, leglo na stomak i izdahnulo.

Kasno po podne neki iz lovačke družine uzeli su kola sa arnjevima i uputili se na polje da pokupe telo lovca i vepra. Bilo je potrebno šest muškaraca da podignu vepra u kola. On je sada ležao izvan štale gde ga je Gaskon prekrrio ceradom da bi ga zaštitio od pasa. Reka posetilaca je proticala i podizala ceradu da bi osmotrila životinju u tišini i sa strahopoštovanjem. Merili su joj kljove i prebrojavali rane. Posle toga bi otišli u kuhinju da se raspitaju za zdravlje grofa i njegovog sina. Madam Le Avr, kuvarica, pobrinula se da svi imaju nečim da se posluže, a zatim bi ih ispratila.

Dr Fos je stigao kasnije. On je bio starac čije je godine bilo teško odrediti. Brinuo je o De Vrisovima više godina nego što je to iko mogao da se priseti. Imao je težak dan. Proveo je jutro u gradu okupiran poslom – lečio je kašalj, gasove u stomaku, otekline od udaraca, ogrebotine, a potom je stigla vest o vepru. Gaskon je došao po njega u grofovoj kočiji. Doktor je ušao u kuću upravo u sumrak.

Glavni deo te velelepne kuće bio je sagrađen pre dvesta godina. Kuća je imala dva sprata zidana od kamena i cigle i bila je dozidana na jednu daleko manju građevinu koju je 1272. godine izgradio grof Ogist de Vris na zemlji koju mu je podario Luj IX. Zidovi su bili debeli i obrasli bršljanom. Bilo je to udobno seosko imanje na kome su Anri i njegov brat Žil odrasli i na kome su sada živele obe njihove porodice. Kad je umro otac, zemlja, plemićki status i sav novac formalno su prešli na Anrija, starijeg brata.

Bila je to divna kuća koja je izgledala kao da je izgrađena samo zarad dečjeg uživanja i zabave. Bila je puna hodnika, stepeništa i mesta za sakrivanje.

Postojao je i jedan tajni prolaz na drugom spratu između zidova i spoljašnje kosine krova. Protezao se od jednog do drugog kraja kuće i povezivao spavaće sobe s vratima u podu sakrivenim iza ledne strane velikih ormara. Otac je pokazao grofu taj prolaz, a on ga je pokazao Musi. Anri je čak i sad bio uveliko uzbuđen kad bi čuo ushićen šapat i prigušeno kikotanje dok bi se neko šunjao s jednog na drugi kraj tog prolaza.

Sobe su bile velike i jednostavno opremljene. Kuhinja je bila središte te kuće, uvek prijatna i zagrejana gvozdenom peći koja se nikad nije gasila. Svaka soba je imala kamin. Kad je bio u kući, grof je najveći deo svog vremena provodio u biblioteci, koja je sadržavala jednu od najboljih zbirki knjiga u Francuskoj. Ta biblioteka je bila skoro uništena u mračnom periodu posle revolucije kad je besna rulja provalila na imanje, palila knjige i odsecala glave onima koji su ih čitali. Iako su knjige bile uništene, kuća i njeni stanovnici srećom još su postojali. U godinama koje su dolazile ta zbirka se se ponovo uvećala, sve dok za vreme Anrija nije nadmašila svoju negdašnju slavu. Sada su police bile prepune papira, knjiga u kožnom povezu i suvenira s putovanja po mestima za koja većina ljudi nikad nije čula. Bilo je tu rezbarija, maski, amajlija i figura od slonovače, a u središtu sobe jedina grofova ekstravagancija – veliki globus koji su ručno napravili u Londonu najbolji svetski kartografi. Prečnik mu je iznosio skoro metar, a okeani, kontinenti i polovi bili su obojeni živim bojama. Anri je veoma uživao da pokazuje mesta u Africi i Aziji koja su bila nejasno određena ili potpuno prazna i da tačno opisuje šta se tamo nalazilo. Serena je takođe bila dobro obavestena, čak i više od njega o Sahari iz koje je pristigla.

Dr Fos je izronio iz gospodareve spavaće sobe i tiho zatvorio vrata za sobom. Spremao se da ode.

Lagano je kucnuo na vrata dečje sobe.

„Slobodno”, čuo se tihi glas.

U sobi su bila dva kreveta. Serena je sedela na stolici do jednog i držala Musinu ručicu. U drugom krevetu je bio Pol. Oba dečaka su spavala.

„*Ah, bon, madame la comtesse*, pronašao sam vas.”

Serena mu se umorno osmehnula, iščekujući da sazna vesti o Anrijevom stanju.

„Vaš muž koliko je imao sreće, toliko je i snažan. Sredio sam mu nogu i namestio udlagu. Moraće da miruje mesec dana dok ne ozdravi. Pretpostav-

ljam da će mu to predstavljati veći problem nego sam prelom. Ostaviću vam jedan lek pre nego što odem. Neka pije konjak protiv bola.”

Klimnula je glavom. „A kako je Musa?”

Doktor je primaknuo stolicu krevetu. Opipao je dečakovo čelo. „Grofice, moram da izrazim svoje čuđenje.” Otkrio je pokrivače. Dečakovo sićušno telo imalo je mnoštvo povreda. Duga, duboka rana odmah ispod rebarnog luka bila je prošivena crnim šavovima. „Trebalo bi da je mrtav. Kljova ga je ovde okrnula. Prosto je čudo da nije dublje prodrila.” Pokazao joj je modricu koja se protezala od dečakovog ramena do preponskog dela. „Sutra će se pogoršati. Gadno će oteći. Morate da stavljate hladne obloge.” Ponovo je pokrio dečaka i zavalio se u stolicu iscrpljen od napora. „Polomljeni su mu ključna kost, tri rebra i jedan prst. A ima i frakturu lobanje, potres mozga.”

„A...?” Serena nije znala tu reč.

Doktor se kucnuo po slepoočnici. „Njegova glava. I ona je polomljena.” Nasmešio se da je primiri. „Ne brinite, grofice. To je jedna snažna glava. Tvrdoglava, kao u oca.”

U tom trenutku je u sobu uletela Polova majka Elizabeta. Kao i uvek, njen ulazak je predstavljao melodramu u pokretu, eksploziju uvojaka, boja i mirisa od čega je zastajao dah. Ona se upravo vratila iz grada i čula novosti. Bila je sva izbezumljena.

„Pol”, viknula je. „Šta se desilo mom malom Polu?”

„Smirite se, madam”, rekao je doktor koji je bio navikao na njene ispade. „Probudićete dečake. Pol nije povređen. On je dobro. Mali heroj.”

Pojurila je ka njegovom krevetu, stvarajući buku, tepajući i gušeći ga poljupcima. Pol se probudio i migoljio nastojeći da sačuva dostojanstvo jednog šestogodišnjaka. Čim se majka malo stišala, on se nasmešio. „*Maman!*” Uspravio se. „Znaš li šta se desilo?”

„*Oui, mon petit*, čula sam za vepra. Ti si bio *veličanstven!*”

Pol je napravio grimasu. Majke ništa ne znaju. Uopšte se nije radilo o tome.

„Ne! Mi smo zapišali jedan mravinjak!”

Elizabeta je zakolotala očima.

Uz svetlo sveće Serena je sedela pored Muse. U kući je sada vladao mir, posetioci su otišli svojim kućama, svi su spavali. Obišla je Anrija, a zatim se smestila pored svog sina. Prešla je prstom po njegovom čelu, dodirujući ga

kako to može samo majka, radosna što je ostao živ i čudeći se njegovoj sreći, ali istovremeno i strepeći za to malo telo tako izubijano i prekriveno modricama. Bila je iscrpljena, ali san nije dolazio. Talasi emocija su je zapljuskivali tokom jedne duge noće provedene u razmišljanju, naizmenično je preplavljujući osećanjem krivice, olakšanja i straha zbog onog što je moglo da se desi.

Ovo je moj sin: njeno meso i krv, malo dete. Danas se smrt primakla i bila odbijena. Kako je samo lako moglo da se dogodi suprotno, pomislila je. Kako je samo brzo mogao da joj nestane sin ili suprug. Iako su oni sada bili sigurni, užas je nastavljao da ju spopada: užas koji se pomaljao u grudima, u grlu sve dok ne bi poželela da zavrišti – užas od koga joj je dobovalo u grudima – užas koji ju je nagonio na plač. Osećanja su joj bila uskovitlana i to se videlo – razapinjala su je između patnje i nade i poleta. Kako je samo krhak bio život! Kako je samo nevin bio taj dečak! Kako je samo ona imala sreće!

Ovo je moj sin: tako mali, tako bespomoćan, tako zavisian. Ona se često suočavala sa smrću u pustinji, gde je život bio tako nesiguran. Otac izgubljen zbog izdajstva, majka usled bolesti, braća i sestra u nesrećnom događaju i ratu. Tamošnji život uopšte nije bio ni lak ni prijatan. Iako nikad nije bila očekivana sa dobrodošlicom, smrt tamo nikad nije bila stranac. Dolazila bi bez reda, a ovo je bio jedan potpuno nov osećaj za nju, zastrašujući i drugačiji.

Ovo je moj sin. Nosila ga je u svojoj utrobi. Dojila ga je i posmatrala kako raste. Videla je Anrija u njegovim tamnoplavim očima, a sebe u njegovim visoko postavljenim jagodicama i osmehu. Lako bi se zasmejao i razgaljivao njeno srce. Satima bi ga gurala u ljuljašci, praznila mu džepove pune kamenja i pomagala mu da hvata insekte za svoju zbirku. Negovala je njegoa izgrebana kolena i laktove i nadzirala ga dok je učio da hoda i jede. Učila ga je da govori na tamašeku, njenom maternjem jeziku. Pevušila mu je dečje pesmice i tešila ga kad bi mu se druga deca rugala. Imao je samo pet godina kad mu se to prvi put dogodilo. Ni u snu nije pomislila da bi to moglo da počne tako brzo.

„*Maman*, šta je to mešanac?” Oči su mu bile tako zbunjene, tako razrogačene i povređene. Naravno, nijedno dete nije imalo ni najmanju predstavu šta bi moglo da znači mešanac – to je bila samo reč koju su čuli od svojih roditelja – i tipično za decu, oni su mogli da se koriste rečima surovo, igrajući se s njim srećno jedno vreme, ali bi ga već u drugom trenutku izbegavali zbog čega se osećao usamljeno. Reč *demi-sang* kako su ga deca zvala, bila je dvostruka uvreda jer je korišćena za konje, a ne za ljude. Jedno dete je od toga spevalo pesmicu koju su prihvatila sva deca sem Pola.

Musa je briznuo u plač i pobegao.

Kasnije je seo Sereni u krilo, koja ga je gladila po kosi i u mislima tragala za rečima utehe, ali njih nije bilo. Bila je svesna da to nije poslednji put kad će on da oseti oštar bol osude, muku zbog različitosti. Ona sama je to doživljavala svakog dana, još od kad je sa Anrijem došla u Francusku. Ljudi su zurili u nju, smejali se, šaputali i pokazivali prstom. Rugali su se njenom akcentu i dodirivali dugačke lokne njene kose kao da je dopuzala do njih prethodno sakrivena ispod nekog kamena. Bila je snažna, jača od njih, dovoljno snažna da ostane uspravna i uzvрати pogledom, pa je sinu mogla da kaže samo ono što je znala: „Nije važno šta oni kažu. Ne osvrći se na njih. Moraš da budeš jak.” Njene reči su doprle do ušiju jednog petogodišnjaka koji to nije mogao da shvati. On nije bio utešen.

„Ja *ne želim* da budem jak, *maman*”, jecao je gorko. „Želim da budem kao *oni*.”

Ovo je moj sin: njeno prvorođeno i jedino dete. Rođen tako visokog roda, a ipak tako nizak. Jedan plemeniti mešanac, zaista. U Sahari bi on bio princ među svojim ljudima jer se kod Tuareza plemstvo prenosilo s majke na sina. Amenokal je bio vođa Tuareza, a on je bio njen brat. Jednog dana Musa bi mogao da bude amenokal iako je francuska krv tekla njegovim venama. I u Francuskoj bi on jednog dana mogao biti grof i naslediti očeva odličja uprkos svojoj tuareškoj krvi. Sklopila je oči i pokušala da zamisli kako će se odvijati njegov život. Videla je samo tamu, nemir i bol. Emocije su zadirale duboko kad se radilo o sopstvenoj krvi.

Ovo je moj sin. Nosio je amajliju oko vrata. Amenokalov poklon, kožna vrećica čiji je sadržaj bio tajna. Možda stih iz Kurana, parče kosti ili papira sa iscrtanim magičnim kvadratom. Amenokal bi klimnuo glavom i zaključio da je amajlija pomrsila račune vepru. Serena nije znala. Možda je i bilo tako. Možda je ona sadržavala sreću celih generacija i snagu da napreduju, lečila ih i štitila. Musa ju je nosio i preživeo dečju groznicu koja je ubila na desetine dece njegovog uzrasta. Danas ju je nosio i preživeo susret s veprom. Doktor je hteo da je skine kad je počeo da uvija zavojem slomljenu ključnu kost oko Musinih ramena i ispod pazuha.

„Neka je, ostavite je”, rekla je i spustila ruku na njegovu. Ona nije bila ni religiozna ni praznoverna, pa ju je iznenadila čvrstina s kojom ga je zaustavila. Ipak, tako je postupila. Možda samo zato što je to bila amenokalova čarolija i što ju je podsetilo na dom, a možda zbog toga što ju je Musa nosio od dana kad se rodio. Bilo joj je mesto na tim malim grudima. Pristajala mu je. Bila

je nešto na šta je ona navikla. A možda, dopustila je sebi da pomisli, možda je taj dan ona učinila drugačijim. Nije smela da se uznemirava.

Ovo je moj sin. On se pomerao pod svetlom sveće i tiho ječao od bola. Smirila ga je i sklonila kosu s njegovog čela. Protekli su sati, sveća je dogorela i noć se preobratala u zoru. Konačno je zaspala i snevala o pustinji.